

Pr. 431/2023
CPS, RJ

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/19917 din 12.12.2023

La nr.431 din 29.11.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice nr.241 din 28.07.2022.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

**Șef interimar al Direcției generale
prevenirea corupției**

Digitally signed by Chireoglo Lidia
Date: 2023.12.12 14:58:51 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lidia CHIREOGLO

Ex.: CURMEI Vadim, Tel.: 022/257308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	3233	
"12"	12	2023
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9303 din 12.12.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice nr.241 din 28.07.2022

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că: *„Prezentul proiect de lege propune, prin derogare de la parametrii de încadrare în categoriile de vulnerabilitate energetică stabilite de Guven, instituirea din oficiu a categoriei de vulnerabilitate energetică extremă pentru consumatorii casnici care au pierdut întreținătorul în perioada rece a anului sau în perioada ultimelor 6 luni anterioare începerii acesteia”*. Această categorie de vulnerabilitate se propune a fi acordată pentru întreaga perioadă rece a anului curent în care a survenit pierderea întreținătorului.

La fel, în notă se menționează că: *„După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, în termen de 1 lună de la data publicării legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta”*.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin asigurarea instituirii unei măsuri sociale prin acordarea categoriei de vulnerabilitate energetică extremă în cazul reglementat de normele proiectului.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”*.

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină *„e) fundamentarea economico-financiară”*.

În nota informativă se menționează că: *„Proiectul de lege implică cheltuieli bugetare. Totuși, la etapa elaborării prezentului, o estimare aproximativă a numărului beneficiarilor este imposibilă, așa cum apariția dreptului la încadrarea din oficiu în categoria de vulnerabilitate energetică extremă, este condiționată de decesul întreținătorului”*.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor acestuia.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că: „*Prezentul proiect de lege propune, prin derogare de la parametrii de încadrare în categoriile de vulnerabilitate energetică stabilite de Guvern, instituirea din oficiu a categoriei de vulnerabilitate energetică extremă pentru consumatorii casnici care au pierdut întreținătorul în perioada rece a anului sau în perioada ultimelor 6 luni anterioare începerii acesteia*”. Această categorie de vulnerabilitate se propune a fi acordată pentru întreaga perioadă rece a anului curent în care a survenit pierderea întreținătorului.

La fel, în notă se menționează că: „*După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, în termen de 1 lună de la data publicării legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta*”.

Cu referință la fundamentarea economico-financiară a proiectului, în nota informativă se menționează că: „*Proiectul de lege implică cheltuieli bugetare. Totuși, la etapa elaborării prezentului,*

o estimare aproximativă a numărului beneficiarilor este imposibilă, așa cum apariția dreptului la încadrarea din oficiu în categoria de vulnerabilitate energetică extremă, este condiționată de decesul întreținătorului”.

Urmare a examinării proiectului, menționăm că în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

12.12.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI , Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2023.12.12 13:36:46 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

